

Список використаної літератури

1. Проекти цифрової трансформації. URL: <https://plan2.diiia.gov.ua/projects/>
2. Концепція розвитку цифрових компетентностей: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>.
3. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022 – 2032 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>.

Микола ЛАХИЖА

*д.держ.упр., проф., професор кафедри
публічного управління та адміністрування
Інституту підготовки кадрів державної
служби зайнятості України, м. Київ*

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ ВИБІР УКРАЇНИ

Осмислюючи тему європейського цивілізаційного вибору України важливо чітко уявляти суть таких наріжних у даному контексті понять, як «цивілізація», «глобалізація», «європейський вибір», які вже неодноразово були предметом дослідження українських вчених. Наприклад, протягом багатьох років активно функціонувала школа євроінтеграційних досліджень в ДРІДУ НАДУ при Президентів України (Л. Прокопенко, Н. Рудік, О. Рудік та інші). Суттєвими є напрацювання в сфері євроінтеграції І. Грицяка, Р. Петрова (Київ), В. Стрельцова, О. Труша (Харків), Н. Драгомирецької (Одеса), М. Лендшел (Ужгород), С. Федоняка (Чернівці).

Варто виділити матеріали національної доповіді «Цивілізаційний вибір України: парадигма осмислення і стратегії дії» (2016 р.), підготовленої вченими Національної Академії наук України. На думку цих вчених, метою цивілізаційного розвитку України є гідна самореалізація людини. Наголошується, що «Цивілізаційний вибір країни – це цивілізаційний шлях, який потребує низки виборів – як у сенсі періодичного обрання влади в демократичному суспільстві, так і в сенсі здійснення вибору за вибором представниками обраної влади і політичної опозиції, а також забезпечення щоденного вибору кожним свідомим громадянином... Цивілізаційний вибір – це постійний процес обрання, корекції та втілення власних, а не нав'язаних ззовні стратегій розвитку» [1, с. 280].

Серед інших визначень поняття «цивілізація» нам імпонує підхід С. Пірожкова та Н. Хамітова, які зробили спробу осмислення цивілізаційного вибору України в глобалізованому світі: «У найширшому сенсі цивілізація є спосіб присутності того чи іншого народу в історії. Якщо ця присутність є гуманістичною, то цивілізація органічно включає в себе культуру. Цивілізація надихається культурою – культура набуває буттєвої вкоріненості цивілізації... Будь-яка цивілізація розвивається як єдність минулого, сучасного і майбутнього. Отже, цивілізація – це і її історія, і наявний стан, і цивілізаційний проєкт (спрямованість у майбутнє)» [2].

У цьому відношенні варто особливу увагу звернути на історію України, яка вже неодноразово була змушена робити вибір між Заходом і Сходом. Згідно досліджень С. Гантингтона, українські території в різні часи перебували у складі трьох цивілізацій: східноправославної, західнохристиянської та мусульманської. Ю Павленко писав про розвиток українських земель в складі християнського європейського світу. Російські дослідники та політики намагаються довести належність України до «русского мира» і є частиною російської православної цивілізації.

Неминучим є врахування цивілізаційного протистояння, яке для України осмислюється не лише з точки зору забезпечення її ідентичності, а й в руслі цивілізаційного протистояння Росії із Заходом, де Україна сприймається лише як розмінна монета та сфера впливу, яку можна поділити чи анексувати повністю.

Прагнучи осмислити перспективи європейської інтеграції України та перепони на цьому шляху, нами у 2004 році було проведено історичне дослідження, результати якого у стислому вигляді викладено у статті «Боротьба за булаву» (2004) [3]. Відзначалася циклічність розвитку України, її маятниковий рух між Заходом і Сходом, небезпека розколу країни та її поділу тощо. На той час в умовах гострої політичної боротьби особливо важливим видавалося питання консолідації суспільства навколо ідеї української державності.

Сьогодні, внаслідок подій останнього десятиріччя, нападу Росії на Україну та активної підтримки нашої держави США, Канадою, Японією, Великобританією та країнами Європейського Союзу, єдність суспільства посилилася. Соціологічні дослідження вказують на зростання прибічників євроінтеграційного та євроатлантичного вибору. Зокрема, про це свідчать результати опитування соціологічної групи «Рейтинг»: «У перші дні війни підтримка членства України в НАТО зросла з 62 % до 76 %, в перший тиждень підтримка зменшилась до 72 %, а станом на кінець березня становить 68 %. Водночас зростає підтримка вступу до ЄС. В перші дні війни відбувся ріст з 68 до 86%, далі ріст продовжився і станом на кінець березня становить 91 % – абсолютний рекорд за всі роки досліджень» [4].

Турбує церковний розкол, хоча видається, що в нашу епоху релігійні цінності залишаються важливим, але не вирішальним цивілізаційним фактором.

Список використаної літератури

1. Цивілізаційний вибір України: парадигма осмислення і стратегія дії : націо-нальна доповідь / ред. кол.: С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Ю. Ж. Шайгородський та ін. ; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. К. : НАН України, 2016. 284 с
2. Пирожков С., Хамітов Н. Цивілізаційний вибір України в глобалізованому світі. ZN,UA. 12. 08. 2016. URL: <https://cutt.ly/2KZKDO3>
3. Лахижа М. Боротьба за булаву. День. 10.12.2004.
4. «Рейтинг»: підтримка вступу України в НАТО падає, в ЄС – рекордно висока. Європейська правда. 5.04.2022. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/04/5/7137269/>

Надія НОВІЧЕНКО

аспірантка,

НТУ «Дніпровська Політехніка»

ЦИФРОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛЮДИНИ У XXI СТОЛІТТІ: ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ

Технологічний прогрес дійшовши цифрового ступеня свого розвитку поставив перед суспільством завдання цифрової трансформації усього укладу соціального та економічного життя. Зокрема це стосується і необхідності для кожної людини оволодіння цифровими навичками та здібностями, тобто того, що можна визначити цифровими компетентностями людини. Такі зміни навичок і здібностей людей відбувались і раніше з появою у повсякденному житті новітніх на той час технологій - парових двигунів, електрики, автомобілів, комп'ютерів тощо. З початком переходу до цифрової ери перед сучасною людиною постають нові вимоги щодо знань та навичок потрібних у новому цифровому середовищі.

Перший підхід до визначення ключових компетентностей людини для навчання протягом життя у 21 столітті був зроблений в ЄС в 2006 році.

Процес активної цифрової трансформації, який активізувався після кризи 2008 року, спонукав переглянути ставлення до компетентностей людини і у 2018 році ЄС схвалив Рамкову програму оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя [1].

Зокрема було визначено, що у новому цифровому світі кожна людина потребує широкого спектра навичок і компетенцій, які вона має постійно розвивати протягом усього